

МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГООРГАНІЗАЦІЙНИМИ ЗМІНАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПІД ЧАС ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Національний транспортний університет

Анотація

Запропоновано модель управління екологоорганізаційними змінами діяльності, яка дозволила оцінити динаміку подій на підприємстві під час впровадження та функціонування системи енергетичного менеджменту.

Ключові слова: система енергетичного менеджменту, управління екологоорганізаційними змінами діяльності, енергоефективність, енергозбереження, ISO 50001, екологічна безпека.

Abstract

The model of management of environmental changes of activity which has allowed to estimate dynamics of events at the enterprise during introduction and functioning of system of energy management is offered.

Keywords: energy management system, management of environmental changes of activity, energy efficiency, energy conservation, environmental safety, ISO 50001.

Вступ

В умовах постійного зростання техногенного тиску, одним з інструментів підвищення рівня екологічної безпеки підприємств та організацій є впровадження системи енергетичного менеджменту відповідно до вимог ДСТУ ISO 50001:2020, що дасть змогу поліпшити їх енергетичну ефективність [1]. Система енергетичного менеджменту – це діяльність, що спрямована на комплексне вирішення проблеми енергоефективності шляхом забезпечення раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів на підприємстві з повною інтеграцією в організаційну структуру промислового підприємства [2].

Метою роботи є розроблення моделі управління екологоорганізаційними змінами діяльності підприємства під час впровадження та функціонування системи енергетичного менеджменту, яка дозволить пришвидшити оцінювання застосованих енергоефективних технологій та заходів направлених на енергозбереження.

Результати дослідження

Модель процесу успішного управління екологоорганізаційними змінами діяльності на підприємствах під час впровадження системи енергетичного менеджменту (СЕНМ) полягає у визначенні та правильному поетапному розподілі основних процесів, які необхідно провести у середовищі організації, і від яких залежить не лише ефективне та результативне функціонування системи енергетичного менеджменту, але й рівень екологічної безпеки підприємства. Поетапне проведення екологоорганізаційних змін діяльності підприємства призводить до розвитку впровадженої системи енергетичного менеджменту, що проявляється у постійному поліпшуванні її характеристик завдяки чіткому розподілу пріоритетів, вчасній реакції на невідповідності та конфлікти, які виникають у внутрішньому середовищі організації, моніторинговим дослідженням, які дають змогу провести оцінку та коригування невідповідностей СЕНМ. Перехід від одного етапу до

іншого повинен відбуватись поступово, оскільки різкі зміни у середовищі підприємства можуть досить негативно відобразитись на всій його структурі. Найбільше значення для побудови моделі управління екологоорганізаційними змінами діяльності підприємства під час впровадження СЕнМ мають чотири ключові фактори: особливості внутрішнього середовища організації, інформація про поточний стан енергозбереження та енергоефективності підприємства, наявність стратегії, управління змінами з боку керівництва на основі аналізу даних. Модель управління екологоорганізаційними змінами діяльності підприємства під час впровадження СЕнМ зображена на рис. 1.

Рис. 1. Модель управління екологоорганізаційними змінами діяльності підприємства

З рис. 1 випливає, що управління екологоорганізаційними змінами діяльності підприємства під час впровадження СЕнМ можна представити у вигляді структурної моделі. На її вході знаходиться попередній аналіз діяльності підприємства у сфері енергозбереження та енергоефективності та безпосереднього у контексті, який дає змогу визначити всі аспекти, які впливають на розвиток підсистеми внутрішнього середовища, ресурси якої дозволяють СЕнМ контролювати внутрішні та зовнішні резерви. На виході отримуємо оцінку ефективності впровадженої СЕнМ за виконаними стратегічними завданнями, коригуємо невідповідності та закладаємо фундамент для постійного поліпшування енергоефективності та енергозбереження.

Модель управління екологоорганізаційними змінами діяльності підприємства під час впровадження СЕнМ є логічним ланцюгом взаємопов'язаних процесів, одночасна та узгоджена взаємодія яких, позначається на ефективності функціонування системи енергетичного менеджменту.

Висновки

Встановлено, що запропонована модель управління екологоорганізаційними змінами діяльності підприємства дозволяє впровадити ефективно функціонуючу систему енергетичного менеджменту націлену на довгострокову стратегію із постійним розширенням спектру заходів направлених на поліпшування показників енергозбереження та енергоефективності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ДСТУ ISO 50001:2020 Системи енергетичного менеджменту. Вимоги та настанова щодо використання (ISO 50001:2018, IDT). Київ. ДП «УкрНДНЦ». 2020. 33с.
2. Данілкова А.Ю. Механізм впровадження системи енергетичного менеджменту на промислових підприємствах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Вип 8 (1). 2016. С.58-61

Барабаш Олена Василівна — д-р. техн. наук, професор кафедри екології та безпеки життєдіяльності, Національний транспортний університет, Київ, e-mail: el_barabash@ukr.net

Хрутьба Вікторія Олександрівна — д-р. техн. наук, професор кафедри екології та безпеки життєдіяльності, Національний транспортний університет, Київ, e-mail: viktorii.khrutba@gmail.com

Шокур Діана Анатоліївна — бакалавр з екології, Національний транспортний університет, Київ

Barabash Olena V. — Doctor of Technical Sciences, Professor of the department of Ecology and Safety of Vital Functions, National Transport University, Kyiv. email : el_barabash@ukr.net

Khrutba Viktoriia O. — Doctor of Technical Sciences, Professor of the department of Ecology and Safety of Vital Functions, National Transport University, Kyiv, e-mail: viktorii.khrutba@gmail.com
Shokur Diana A. — bachelor's degree in ecology, National Transport University, Kyiv